

Nakkebølle Hovedgårds historie

Nakkebølle er en gammel herregård, der ligger ved Nakkebølle Fjord på Sydfyn. Gården har haft tre forskellige placeringer i området. **Den første gård - eller borg - lå helt ude ved kysten**, hvor der i dag ses et højt, bankeformet voldsted. Det vides ikke, hvem der har ejet gården på denne tid, men det antages, at den tjente som en forpost mod sørøvere. **I 1300-tallet blev Nakkebølle flyttet længere ind i landet**, og her blev det hjem for adelsslægten Bølle. Tidligere fandtes et voldsted, der bevidnede gårdens placering i senmiddelalderen.

Nakkebølles første kendte ejer var **Mads Andersen Bølle**, som ejede Nakkebølle i 1463. Nakkebølle gik herefter i arv i slægten, og omkring 1534 gik gården til Eiler Eriksen Bølles datter, **Susanne Bølle**, der var gift med **Claus Eriksen Ravensberg**. Han havde tidligere været lensmand på Kalundborg Slot, som han overgav til Frederik I uden kamp, hvilket gav ham tilnavnet Claus Slippeslot. Senere blev han dog fanget af Svendborgs borgere, mens han befandt sig på Nakkebølle, hvorefter han måtte love Christian II troskab.

NAKKEBØLLE
i Fyen, forhen Grønderupgaard, opført 1559.

Efter Claus Ravensberg død i 1541 giftede **Susanne Bølle** sig i 1547 med **Jacob Brockenhuus** fra slægten af samme navn. Under Jacob Brockenhuus blev Nakkebølle flyttet til sin **tredje og nuværende placering**. Brockenhuus-slægten var på denne tid i gang med at oparbejde både rigdom og anseelse og havde bl.a. mange herregårde på Fyn. Jacob Brockenhuus var admiral i den danske flåde, og under et søslag ved Bornholm i forbindelse med den Nordiske Syvårskrig (1563-1570) blev han taget

til fange af svenskerne og var herefter krigsfange de næste syv år. Da Jacob Brockenhuus vendte tilbage til Nakkebølle, var Susanne Bølle død året inden. Han døde selv i 1577.

Hans andet ægteskab med **Anne Bille** endte ulykkeligt, da hun **på 14 år fødte 17 børn, uden at et af dem overlevede**. Dette antog man dengang skyldtes trolddom, og man fik en gammel kone fra Faaborg til at bekende, at hun sammen med to andre kvinder havde brugt trolddom mod Anne Bille. Sagen endte med, at to kvinder blev brændte som hekse. En tredje anklaget gik fri, men blev nogle år senere brændt i Jylland i en lignende sag.

Eiler Brockenhuus døde omkring 1602, hvorefter enken **Anne Bille** overtog en part i Nakkebølle, mens en anden part blev arvet af hans datter fra første ægteskab, **Susanne Brockenhuus** og hendes mand **Markvard Jensen Bille**. Deres søn, **Eiler Bille**, arvede deres part af Nakkebølle og blev eneejer i 1640 efter Anne Billes død. Eiler Brockenhuus døde dog allerede i 1649, hvorfor Nakkebølle gik til søsteren **Karen Bille**, som solgte den videre til **Niels Krabbe** i 1654. Nakkebølle kom dermed væk fra Brockenhuus-slægten.

Niels Krabbe var generalkrigskommissær og stod dermed for at lede forskellige dele af den militære forvaltning, og udover Nakkebølle ejede han også Damsbo og Nielstrup. Efter hans død i 1663 arvede hans to døtre **Lisbeth og Mette Sophie Krabbe** herregården, som de bragte med i deres respektive ægteskaber.

Lisbeth Krabbes søn, **Børge Trolle**, arvede på denne måde en andel af Nakkebølle, hvorefter han i 1706 købte den anden halvdel af sin onkel. Børge Trolle ejede i forvejen Lykkesholm og Lungholm gårde. Han gik dog konkurs, og i 1729 blev alle hans gårde overtaget til konkursbehandling. Dette resulterede i, at Nakkebølle i 1732 blev solgt på auktion til **Johan Lehn**. Han solgte i 1740 Nakkebølle videre til **Johan Frederik Cicignon**. Johan Frederik Cicignon var fra en fransk adelig officersfamilie, og efter hans og hans enkes død gik Nakkebølle til datteren Catharina Elisabeth Cicignon.

Catharina Elisabeth Cicignon var gift med Frederik **Christian Skeel**, som af andre gårde oprettede stamhuset Mullerup samt det Skeelske fideikommiss, altså en formue som blev lagt til side, og hvor renterne blev båndlagt til at gå til den Skeelske slægts underhold.

I 1815 blev Nakkebølle solgt på offentlig auktion til **Frederik Christian Wamberg**, som fældede store dele af skovene omkring gården for at kunne betale sine kreditorer. Det lykkedes dog ikke at bringe godsets økonomi på fode, og Wamberg måtte sælge Nakkebølle på auktion i 1821. Her blev gården købt af **Gerhard Andreas van Deurs**, som bl.a. fuldførte den udskiftning, der var blevet påbegyndt tidligere. Van Deurs kunne dog heller ikke betale sine kreditorer, og han solgte derfor Nakkebølle i 1828 til **baron Hans Holsten**, som lagde gården ind under baroniet Holstenshuus. Indtil 1922 var Nakkebølle herefter del af baroniet.

Gården blev her styret af forpagtere, som også beboede gården. En ny forpagterbolig blev opført 1877. I 1919 vedtoges ved lov, at alle grevskaber, baronier og stamhuse skulle opløses. I den forbindelse skulle betales en afgift til staten. Baroniet Holstenshuus valgte at aflevere ca. 2/5 af Nakkebølles jorder til staten for herigennem at kunne opretholde baroniets øvrige besiddelser intakte.

Nakkebølle med hovedbygning, avlsbygninger og 420 tønder land blev solgt til den hidtidige forpagter Michael Møller.

Ejere af Nakkebølle efter lensaflysningen: Michael Møller 1923-1940, Peder Olsen 1940-1950, Statens Jordlovsudvalg 1950, C.J. Rasmussen 1950-52, Svend V. Hansen 1952-55, Preben Philipsen 1955-70, Else Marie Petersen 1970-98, Mads Stevenhoved 1998-

